

Privilegium for Bolvig Jernverk – 19.07.1692 – kong Chr V.

Eftersom Halvor Sørensen Borse, Assessor i Bergamtet Søndenfjelds har ladet andrage, hvorledes han tilsinds er, et Jernverk ved en hans Gaard, Bolvig kaldet, udi Solum Herred i Nedre Tellemarken, at lade indrette: da forundes ham derpaa efterskrevne Privilegier og Friheder :

§ 1. Bemeldte Halvor Sørensen Borse maae fra bemeldte Bolvig-gaard, hvor Masovnen skal anlægges, nyde een Miil i Zircumferents til at skurve og skurve lade efter Ertsganger; dog maae han lige ved andre nyde Malmkjøb fra Vesten saa meget som til bemeldte Verks Fortsættelse fornødent eragtes.

§ 2. De Skove omkring Gruberne, som til Sætteved tjenlige findes. skal fredes. og ei til Upligt forhugges, men aleene følge Verket imod den vedbørlige Skovleie.

§ 3. Han maae efter Berg-Ordningen nyde de udi Zircumferentsen befindende Skove til Kul og anden fornødenhed, og skal Bønderne og almuen der sammesteds pligtige være nødvendige Kul til Verket at forskaffe og andet derved forefaldende Arbeide forrette imod saadan Betaling som de enten selv kan forenes om eller av Over-Berg-Amtet efter Enhvers Leilighed forelægges.

§ 4. Saasom daglig Kjørsel med Malm, Victualier og Jern forefalder som de omliggende Bønder, formedelst kularbeidet, ei saa tjenlig, som fornøden gjøres, skal kunne forrette saa bevilges at til samme Kjørsel efterskrevne Gaarde maae bruges, nemlig Bolvig med underliggende Øde Gaard Ørevig , Røere, Fiere, Rendesund og begge Eltved-Øde Gaarde, hvorimod de maa nyde Frihed for Udskrivning paa de bemeldte Gaarde hjemmehørende Drengene men ikke af noget fremmed Lægd som, sig der vilde nedsætte; saa maae de og nyde Frihed for Soldaterhold og Skydsfærd paa det de idelig naar paakræves, til Kjørselen skal lade sig finde villige og beredte.

§ 5. Han maa nyde fire Blæsninger fri for Told og Tiende, men siden skal han give lige ved Andre efter Verkets Beskaffenhed og Over-Berg-Amtets Godtbefindende.

§ 6. Saa maae og alle Bergbetjente og samtlige Arbeidere som gjør Tjeneste til Verket og egentlig deraf dependerer, enten de boe ved eller om Verket inden bemeldte Zircumferense være fri for Udskrivning og al anden Tyng og Besværing efter forhen allern udgangen Forordning og udi alle forefaldende leiligheder være Berg-Retten aleene og ingen anden Ret. undergivne.

§ 7. Endelig bevilges at bemeldte Verk som nu er besluttet at skal oprettes, og de han herefter indretter maa og skal følge forbenævnte Halvor Sørensen Borse og hans Arvinger med foreskrevne Privilegier og de Friheder derpaa herefter aller underdanigst maatte forhverves, til evindelig Odel og Eiendom uden nogen hinder eller Indpas, og at han og hans Arvinger, enten selv eller ved deres Fuldmægtige, maae lade samme Verk dirigere bebygge fortsætte forpagte og avhænde, samt derover skalte og valte saaledes, som de bedst og tjenligst eragte, saalenge de Verkerne efter Bergordningen drive og deraf paa behørige Steder den tilbørlige Rettighet erlegges.